

Dosarul nr. 2ra-334/2023

2-22011412-01-2ra-02032023

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (A. Sandu)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (N. Budăi, I. Dutca, D. Băbălău)

ÎNCHEIERE

09 august 2023

mun. Chișinău

Curtea Supremă de Justiție

Completul de judecată, în componența:

Președinte, judecător

judecători

Tamara Chișca-Doneva

Aliona Miron

Ion Malanciuc

examinând admisibilitatea recursului declarat de Întreprinderea Municipală de Gestionare a Fondului Locativ nr. 13, în procedură de faliment,

în cauza civilă, intentată la cererea de chemare în judecată înaintată de Onța Mihail împotriva Direcției Generale locativ-comunale și amenajare a Consiliului municipal Chișinău și Întreprinderea Municipală de Gestionare a Fondului Locativ nr. 13 în procedura de faliment privind compensarea costului pentru repararea acoperișului, repararea prejudiciului moral și compensarea cheltuielilor de judecată, împotriva deciziei din 17 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă :

La 26 ianuarie 2022, Onța Mihail a înaintat cerere de chemare în judecată împotriva Direcției Generale locativ-comunale și amenajare a Consiliului municipal Chișinău și ÎMGFL-13 în procedura de faliment cu privire la compensarea costului pentru repararea acoperișului blocului locativ, repararea prejudiciului moral în sumă de 100 000 de lei și compensarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii, a indicat că începând cu anul 1980 domiciliază la adresa XXX. Blocul dat se află în gestiunea ÎMGFL nr.13 și este înscris în registru fondurilor fixe pe care îl deține Direcția Generală locativ-comunală și amenajare a Consiliului mun. Chișinău, iar potrivit bazei de date ASP, Departament Cadastru, bunul imobil XXX, este proprietatea Republicii Moldova.

A invocat reclamantul că, începând cu anul 1987 până la momentul adresării în judecată careva reparații capitale nu au fost făcute, de nenumărate ori a solicitat, atât Direcției General locativ-comunală și amenajare a Consiliului mun. Chișinău, cât și ÎMGFL nr. 13 de a repara acoperișul și de a instala sistemul de scurgere a apei, dar fără nici un rezultat, iar din acest considerent a solicitat entităților menționate excluderea sa din bonurile de plată a serviciilor de „deservire a blocului”. Din cauza stării deplorabile a acoperișului, era inundat permanent, prin ce i se cauza prejudiciu atât material, cât și moral.

A relatat că prin scrisoarea din 11 ianuarie 2019 a Direcției General locativ-comunală și amenajare a Consiliului mun. Chișinău, privind scoaterea sa de la plata serviciilor de „deservire a blocului” i s-a comunicat că, blocul locativ nr. 2/B din str. Vissarion Belinski, se află în gestiunea ÎMGFL nr.13 și este înscris în registru fondurilor fixe pe care îl deține, iar potrivit bazei de date a ASP, Departamentul Cadastru, bunul imobil menționat este proprietatea Republicii Moldova. În blocul dat sunt înregistrate 11 încăperi izolate – proprietăți private și plata pentru serviciul „deservirea blocului” va fi calculată și în continuare până la excluderea imobilului dat din evidența contabilă a Direcției General locativ-comunală și amenajare a Consiliului mun. Chișinău. Instalarea sistemului de evacuare a apelor meteorice, în conformitate cu prevederile pct. 19 din HG nr.1224 din 21 decembrie 1998, privind aprobarea regulilor provizorii de exploatare a locuințelor, întreținere a blocurilor locative și teritoriilor aferente în Republica Moldova, proprietarul gestionarul blocului locativ este obligat conform regulilor și normelor de exploatare tehnică a fondului locativ să examineze cu regularitate starea tehnică a bunurilor locative și în baza rezultatelor examinării să efectueze la timp reparația necesară.

Reclamantul a mai indicat că ÎMGFL nr. 13 prin scrisoarea din 04 iunie 2019 cu privire la repararea și instalarea sistemului de evacuare a apei de pe acoperișul casei, i-a comunicat că pentru instalarea jgheburilor și burlanelor, este necesar de a fi reparat capital acoperișul blocului și aflându-se în stare financiară precară, în procedură de faliment, iar tariful stabilit „pentru deservirea blocului”, nu acoperă toate cheltuielile suportate de întreprindere, a înaintat demers către Direcția General locativ-comunală și amenajare a Consiliului mun. Chișinău. Totodată i s-a mai comunicat că potrivit art. 48(5) al Legii nr.75 din 30 aprilie 2015 cu privire la locuințe, proprietarii apartamentelor sunt obligați să participe cu cotă-parte la achitarea costului, atât pentru reparația curentă, cât și la reparația capitală a proprietății comune a blocului respectiv, întrucât acesta să fie posibil de întreținut conform normelor tehnice și regulilor de exploatare, conform, tarifului pentru deservirea blocului care a fost întărit de Consiliul mun. Chișinău, prin decizia nr.13/5 din 27 decembrie 2007 Cu privire la distribuirea tarifelor pentru deservirea blocului locativ, deservirea tehnică și reparația echipamentelor tehnice din interiorul blocului, „ pe când 20% din banii acumulați pentru deservirea blocului ajung doar pentru evacuarea gunoiiului vegetal, salubritatea teritoriului adiacent, în timp de iarnă se efectuează deszăpezirea trotuarelor cu material antiderapant, procurate din surse financiare acumulate în legătură cu „deservirea blocului”, care este la evidența contabilă.

A menționat reclamantul că, în pofida faptului că blocul locativ din XXX se află în gestiunea ÎMGFL nr. 13, în 2021, a fost nevoit din bani proprii să repare acoperișul blocului locativ nominalizat prin ce i s-a cauzat un prejudiciu material în sumă de 27 236,80 de lei. Fiindu-i cauzat și un prejudiciu moral în sumă de 100 000 de lei, în legătură cu cauzarea de suferințe fizice și psihice, prin faptul că atentează la drepturile sale nepatrimoniale.

A solicitat reclamantul încasarea, în mod solidar, din contul Direcției Generale locativ-comunale și amenajare a Consiliului mun. Chișinău și ÎMGFL 13 în beneficiul său a prejudiciului material în sumă de 27 236,80 de lei, a prejudiciului moral în mărime de 100 000 de lei și a cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea din 06 iulie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, cererea de chemare în judecată a fost admisă parțial.

S-a perceput de la ÎMGFL 13 în procedura de faliment în folosul lui Onța Mihail costul pentru repararea din cont propriu a acoperișului blocului locativ nr. 2 bloc, B situat XXX în sumă de 27 236,80 de lei, prejudiciul moral în mărime de 2 000 de lei și cheltuielile de asistență juridică în sumă de 5 000 de lei, în total 34 236,80 de lei.

Cererea de chemare în judecată depusă de Onța Mihail împotriva Direcției Generale locativ-comunale și amenajare a Consiliului municipal Chișinău cu privire la compensarea costului pentru repararea acoperișului blocului locativ, repararea prejudiciului moral în sumă de 100 000 de lei și compensarea cheltuielilor de judecată, a fost respinsă ca neîntemeiată.

La 01 august 2022, ÎMGFL nr. 13 în procedură de faliment a declarat apel împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând admiterea acestuia, casarea hotărârii din 06 iulie 2022 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, cu emiterea unei noi hotărâri prin care acțiunea îndreptată față de ÎMGFL nr. 13 în procedură de faliment să fie respinsă integral.

Prin decizia din 17 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, a fost admisă cererea de apel depusă de ÎMGFL nr. 13 în procedură de faliment, casată hotărârea din 06 iulie 2022 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, în partea încasării de la ÎMGFL-13 în procedura de faliment în beneficiul lui Onța Mihail a prejudiciului moral în mărime de 2 000 de lei, și în această parte adoptă o nouă hotărâre, prin care.

S-a respins, ca neîntemeiată, pretenția privind încasarea prejudiciului moral de la ÎMGFL-13 în procedura de faliment în beneficiul lui Onța Mihail.

În rest, hotărârea din 06 iulie 2022 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, a fost menținută fără modificări.

Pentru a decide astfel, instanța de apel a constatat că, blocul locativ nr. 2B din str. V. Belinski se află în gestiunea ÎMGFL nr. 13 în procedura de faliment care, contrar prevederilor art. 48 alin. (3) al Legii nr. 75 din 30 aprilie 2015 și prevederilor pct. 3 a Regulamentului cu privire la modul de prestare și achitare a serviciilor locative, comunale ne comunale pentru fondul locativ, contorizarea apartamentelor și condițiile deconectării acestora de la/reconectare la sistemele de încălzire și alimentare cu apă, aprobat prin HG. Nr.191 din 19 februarie 2002 precum și a pct. 19 din HG nr.1224 din 21 decembrie 1998 privind aprobarea regulilor provizorii de exploatare a locuințelor, întreținere a blocurilor locative și teritoriilor aferente, nu a întreprins măsurile necesare, de comun acord cu locatarii, în vederea soluționării problemei privind evacuarea apelor meteorice și repararea acoperișului blocului din str. Belinski, 2B.

A mai reținut instanța de apel că, Onța Mihail s-a adresat de nenumărate ori către gestionarul blocului locativ în vederea acordării ajutorului pentru efectuarea reparației, însă ÎMGFL nr. 13 nu i-a oferit careva sprijin și având în vedere că acoperișul urma a fi reparat, Onța Mihail a fost nevoit să intervină rapid și să repare singur acoperișul. Or, fiind corect încasată suma de 27 236,80 de lei în care fost incluse cheltuielile suportate pentru reparația capitală a acoperișului și a intrării în apartamentul nr. 7 și 8.

Cu referire la încasarea prejudiciului moral Curtea de Apel Chișinău a menționat că, prejudiciul moral se compensează numai în cazul provocării acestuia prin fapte ce atentează și lezează drepturile personale nepatrimoniale, adică prejudiciul este moral numai dacă este urmare a încălcării unor valori de aceeași natură. Se admite compensarea prejudiciului moral cauzat prin lezarea drepturilor patrimoniale numai

în cazurile expres prevăzute de lege. La caz, Onța Mihail a menționat că pârâții i-au mai cauzat și prejudicii morale, în legătură cu cauzarea suferințelor psihice și fizice prin faptul ce atentează la drepturile sale personal nepatrimoniale, precum și alte cazuri prevăzute de lege.

Astfel, instanța de apel a considerat că repararea prejudiciului moral nu poate fi admisă doar din motiv că acesta a fost suferit. Pentru a dispune repararea prejudiciului moral, trebuie de demonstrat că fapta cauzatoare de asemenea prejudiciu este recunoscută de lege ca una care îndreptățește prejudiciul.

La 13 februarie 2023, ÎMGFL-13 în procedura de faliment, a declarat recurs împotriva deciziei din 17 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, prin care a solicitat casarea deciziei instanței de fond și de apel și trimiterea cauzei la rejudecare sau pronunțarea unei hotărâri noi de respingere a acțiunii (vol. II, f.d. 1-5).

În motivarea recursului a invocat că, ținând de specificul obiectului acțiunii și anume necesitatea efectuării reparației acoperișului blocului locativ, în proces urma a fi atras și proprietarul imobilului-Primăria mun. Chișinău, or, conform art. 315 al. (6) din Codul Civil al RM, proprietarul este obligat să îngrijească și să întrețină bunul ce-i aparține dacă legea sau contractul nu prevede altfel. Blocul locativ din str. Belinski 2B, mun. Chișinău, constituie proprietate municipală, înregistrat în temeiul deciziei Consiliului local nr. 2/18-1 din 27 februarie 2014, se află la balanța Primăriei mun. Chișinău și este transmis pentru gestionare la ÎMGFL nr.13.

Consideră că, obligația gestionarului imobilului se referă doar la efectuarea lucrărilor de reparație curentă, astfel ÎMGFL nr.13 nu poate purta răspundere pentru deteriorările survenite din cauza neefectuării reparației capitale a acoperișului blocului locativ.

Menționează că instanțele inferioare au îngădit posibilitatea pârâtului de a prezenta probe și a aduce argumente în susținerea poziției întreprinderii. Reparația capitală a acoperișului nu este de competența ÎMGFL nr.13, care doar gestionează și deservește imobilul, având obligația de a efectua lucrări curente, aceasta este de competența proprietarului blocului, astfel urmează a fi atrași în proces în calitate de copârți Primăria Municipiului Chișinău și Consiliul Municipal Chișinău, precum și Direcția Generală locativ-comunale și amenajare.

A mai relatat că, din toate petițiile adresate intimatul, Onța Mihail nu a informat administratorul ÎMGFL nr.13 în procedura de faliment, Primăria mun. Chișinău și nici Direcția Locativ Comunală și Amenajare, pentru a cere acordul la repararea parțială a acoperișului blocului locativ situat str. Belinski 2B, mun. Chișinău. Însă, samavolnic a efectuat reparația parțială a acoperișului, care la moment a afectat și mai mult starea blocului locativ.

În conformitate cu art. 434 din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Cu referire la termenul de declarare a recursului, instanța de recurs menționează că Curtea de Apel Chișinău a emis dispozitivul deciziei la 17 noiembrie 2022.

La 22 noiembrie 2022, Curtea de Apel Chișinău, a expediat, în adresa participanților la proces decizia motivată, însă date despre recepționarea acesteia lipsesc (f.d. 206, vol.1).

Astfel, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție constată că, recursul

depus de ÎMGFL-13 în procedura de faliment la data de 13 februarie 2023, se consideră depus în termenul stabilit de lege.

La 02 martie 2023, Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa intimațiilor copia cererii de recurs, cu înștiințarea despre posibilitatea depunerii referinței, fapt ce se confirmă prin scrisoarea de însoțire anexată la materialele dosarului (f.d. 22 vol.2).

La data de 31 martie 2023, Oanța Mihail a depus referință la cerere de recurs, prin care a solicitat declararea recursului depus de ÎMGFL-13 în procedura de faliment, ca fiind inadmisibil.

În conformitate cu art. 439 alin. (2) și (3) din Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copiei de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia.

Judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin. (2).

Examinând temeiurile recursului Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține următoarele.

Temeiurile de declarare a recursului sunt prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

Instanța de recurs reține că, examinarea admisibilității recursului presupune verificarea conformității temeiurilor invocate în cererea de recurs cu temeiurile prevăzute în art. 432 din Codul de procedură civilă.

La caz, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție constată că argumentele invocate în cererea de recurs nu se încadrează în limitele stabilite de norma indicată, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei contestate or, motivele recursului sunt similare celor invocate în cadrul judecării cauzei, asupra căror instanța de apel s-a pronunțat.

Dezacordul recurentului cu decizia instanței de apel, relatarea situației nu constituie un temei de casare a deciziei contestate or, recursul exercitat conform Secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

Totodată, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că, potrivit regulilor din Secțiunea a II-a din Capitolul XXXVIII Codul de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 din Codul de procedură civilă.

Din recursul declarat nu rezultă că instanța a apreciat arbitrar probele.

În acest sens Curtea Europeană a Drepturilor Omului în jurisprudența sa constantă statuează că, dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări

implicit admise (Golder împotriva Regatului Unit, p.38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), p. 230). Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, p. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, p. 45).

Curtea a mai reiterat că, modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective; trebuie ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem (a se vedea Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-I, p. 141, § 39).

La fel, conform jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

În conformitate cu art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului. Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nici o referire cu privire la fondul recursului.

Având în vedere cele expuse mai sus, recursul declarat de ÎMGFL-13 în procedura de faliment nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă și drept urmare, este inadmisibil.

În conformitate cu art. art. 270, 433 lit. a), 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Se consideră inadmisibil recursul declarat de Întreprinderea Municipală de Gestionare a Fondului Locativ nr. 13, în procedură de faliment.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecător

Tamara Chișca-Doneva

judecători

Aliona Miron

Ion Malanciuc